herpy

DRZEWOŁAZY

Samaná Poison Frog

Andinobates daleswansoni

Andinobates daleswansoni to mały, aktywny w dzień drzewołaz o długości 18-20 mm, z jaskrawoczerwoną głową i przednią częścią ciała oraz brązową tylną częścią. Występuje wyłącznie w lesie mglistym na Kordylierze Środkowej w departamencie Caldas w Kolumbii. Gatunek jest zagrożony i praktycznie nie jest utrzymywany w hodowli, dlatego zalecenia opierają się na chłodnym, wilgotnym klimacie górskim jego siedliska.

Rodzina: Dendrobatidae Dawna nazwa: *Ranitomeya daleswansoni*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**18-20 mm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las górski**
Toksyny skórne na wolności	**Słabe**
Toksyny skórne w niewoli	**Brak** Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 45 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**18-22 °C**
Temperatura w nocy	**14-17 °C**
Wilgotność	**85-100%**
Woda	**Bez miski z wodą**
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki noszone do wody**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Liczba jaj w zniesieniu	**1-2**
Czas do wyklucia	**16-24 dni**
Okres larwalny	**108-152 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Nosi kijanki**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Zagrożony (EN)**

O gatunku

Andinobates daleswansoni to mały drzewołaz. Samce mierzą około 18 mm, a samice 19-20 mm od pyska do kloaki. Głowa i przednia część ciała są intensywnie czerwone, reszta ciała jest brązowa z ciemniejszym i jaśniejszym rysunkiem, a niektóre osobniki mają żółtopomarańczowe plamy z tyłu ciała i na kończynach tylnych. Oczy są duże, z czarną tęczówką, a palce mają niewielkie przylgi, najmniejsze na stopach tylnych. Pierwszy i drugi palec są częściowo zrośnięte, przez co stopa wygląda, jakby miała tylko cztery palce. U żab jest to bardzo nietypowe, a wśród drzewołazów gatunek dzieli tę cechę z

Andinobates dorisswansonae, który jest czarny lub ciemnobrązowy z czerwonymi, pomarańczowymi lub żółtymi plamami. *Andinobates opisthomelas*, żyjący razem z tym gatunkiem w dolnej części jego zasięgu wysokościowego, jest czerwonopomarańczowy i bez plam.

Gatunek został opisany w 2006 roku i wcześniej figurował jako *Ranitomeya daleswansoni*. Epitet gatunkowy upamiętnia Dale'a Swansona, który działał na rzecz ochrony przyrody w Andach. Długość życia w niewoli nie jest udokumentowana; wartość w ramce zapożyczono od pokrewnych, małych drzewołazów.

Trucizna skórna: drzewołazy nie wytwarzają same swojej trucizny, lecz pobierają alkaloidy z drobnych stawonogów w pożywieniu, a osobniki z hodowli, karmione nietoksycznym pokarmem, nie są toksyczne. Siła trucizny u *A. daleswansoni* nie jest udokumentowana. Żab nie należy brać do ręki, a po pracach w terrarium trzeba umyć ręce.

Występowanie i środowisko

Andinobates daleswansoni występuje wyłącznie w Kolumbii, na Kordylierze Środkowej w departamencie Caldas, w okolicach Parku Narodowego Selva de Florencia. Zasięg jest bardzo mały, a większość znanych osobników żyje w parku narodowym, który jest jedynym obszarem chronionym, gdzie gatunek występuje.

Gatunek ma na Czerwonej liście IUCN status zagrożonego (EN), ponieważ las jest wycinany pod uprawy i wypas bydła.

> **Naturalny zasięg:** Kolumbia.

ŚRODOWISKO

Andinobates daleswansoni żyje w najwilgotniejszych partiach podszytu pierwotnego i wtórnego lasu mglistego, na wysokości 1.800-2.500 m n.p.m. Radzi sobie także w częściowo wyciętym lesie, jeśli w pobliżu jest las nienaruszony. Żaby przebywają w warstwie liści i potrzebują dziur oraz innych kryjówek na dnie lasu. Samica składa jaja w ściółce liściowej, a kijanki żyją w wodzie zebranej w rozetach liściowych bromeliowatych. Kijanki obserwuje się przez cały rok, więc gatunek prawdopodobnie rozmnaża się całorocznie.

Na wysokości około 1.800 m gatunek żyje razem z *Andinobates opisthomelas*. Temperatury w siedlisku gatunku nie mierzono, ale las mglisty na tej wysokości jest chłodny i wilgotny przez cały rok.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o utrzymaniu *Andinobates daleswansoni* jest skąpa, a gatunek praktycznie nie jest trzymany w niewoli. Zalecenia opierają się na siedlisku: chłodny, wilgotny las mglisty z grubą warstwą liści, wieloma kryjówkami i bromeliami. *Andinobates opisthomelas* żyje na tym samym obszarze. Najbliższym gatunkiem z doświadczeniami z niewoli jest *Andinobates bombetes*, który również żyje w chłodnym lesie górskim w Kolumbii; dane dotyczące rozmnażania i odchowu zapożyczono właśnie od niego.

Terrarium 45 × 45 × 45 cm wystarczy dla pary. Zastosuj warstwę drenażową z keramzytu, siatkę separującą i podłoże z włókna kokosowego, ziemi leśnej i torfowca. Na wierzch połóż grubą warstwę liści, a kryjówki zrób z rurek korkowych i kawałków kory. Posadź mchy, paprocie i tillandsie oraz umieść co najmniej jedną bromelię z wodą w rozetach dla kijanek. Płaska miseczka z wilgotną ziemią leśną to dobre miejsce na jaja. Powietrze powinno lekko się przemieszczać przez pasek wentylacyjny, żeby nie stało w miejscu.

Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne

TEMPERATURA

Temperatury w siedlisku gatunku nie mierzono. 18-22 °C w dzień i 14-17 °C w nocy odpowiada lasowi mglistemu na wysokości 1.800-2.500 m. Gatunek źle znosi ciepło, a dłuższy czas powyżej 25 °C obciąża zwierzęta. Nie powinno być żadnego miejsca grzewczego. W ciepłe lato terrarium musi stać w chłodnym pomieszczeniu albo mieć chłodzenie. Zimowanie nie jest udokumentowane i nie jest konieczne.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 85-100 %. Dokładnie zraszaj liście i rośliny raz lub dwa razy dziennie wodą deszczową lub z odwróconej osmozy albo użyj systemu mgłowego sterowanego timerem. Podłoże ma być wilgotne, ale nie mokre. Małe żaby szybko wysychają w suchym powietrzu, dlatego kontroluj wilgotność higrometrem umieszczonym blisko podłoża.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Gatunek nie potrzebuje części wodnej. Zwierzęta pobierają wilgoć z liści, roślin i zraszania. Kijanki rozwijają się w wodzie w rozetach liściowych bromeliowatych. Używaj wody deszczowej lub z odwróconej osmozy bez dodatków i nigdy nie stosuj w terrarium mydła ani środków czystości, ponieważ płazy wchłaniają substancje przez skórę.

OŚWIETLENIE I UVB

Zapewnij 10-12 godzin światła dziennie z oświetlenia LED, żeby rośliny dobrze rosły. Podszyt lasu mglistego jest zacieniony, więc światło nie powinno być silne, a zwierzęta muszą mieć możliwość schronienia się w cieniu. Potrzeba UVB nie jest udokumentowana; słaba świetlówka UVB (strefa Fergusona 1) jest opcjonalna.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Andinobates daleswansoni mierzy zaledwie 18-20 mm i zjada drobne stawonogi, takie jak skoczogonki i małe muszki owocowe. Karm co drugi dzień, przy większości karmień oprószaj owady wapniem, a 1 raz w tygodniu witaminami z D3. Prowadź własne hodowle skoczogonków i muszek owocowych, żeby zawsze mieć pokarm. Czym gatunek żywi się w naturze, nie jest udokumentowane; drzewołazy zjadają głównie mrówki i roztocza.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek jest aktywny w dzień i żyje na ziemi w warstwie liści, gdzie korzysta z dziur i kryjówek. Zachowania terytorialne i głos godowy nie są udokumentowane. Parę można trzymać razem w terrarium 45 × 45 × 45 cm. Żab nie należy brać do ręki, ponieważ ich skóra jest delikatna. Podczas sprzątania przenosi się zwierzę do słoika z wilgotnym mchem.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice (19-20 mm) są nieco większe od samców (około 18 mm). Wiek osiągnięcia dojrzałości płciowej nie jest udokumentowany. Pewną parę najlepiej uzyskać, odchowując małą grupę młodych osobników, aż same dobiorą się w pary.

GODY I KOPULACJA

Gody nie są udokumentowane. Gatunek prawdopodobnie rozmnaża się w naturze przez cały rok, więc nie ma stałego sezonu ani okresu spoczynku. U *Andinobates bombetes* samiec wabi samicę do miejsca złożenia jaj, a grupa z nieco większą liczbą samic niż samców daje najwięcej jaj. Para może przebywać razem i mieć spokój w gęsto obsadzonym terrarium.

JAJA I KIJANKI

Samica składa jaja w ściółce liściowej, a kijanki żyją w wodzie w rozetach liściowych bromeliowatych. Który z rodziców przenosi kijanki i ile jaj składa samica, nie jest udokumentowane. U *Andinobates bombetes* samica składa 1-2 jaja naraz, najchętniej na wilgotnej ziemi leśnej, a kijanki przenosi samiec; te wartości podano w ramce.

Kijanki mogą rozwijać się w bromeliach albo być odchowywane pojedynczo w małych kubeczkach z czystą wodą. Karmi się je płatkami dla ryb w małych ilościach, żeby woda nie mętniała.

METAMORFOZA

Czas inkubacji i rozwoju larwalnego nie jest udokumentowany dla *Andinobates daleswansoni*. U *Andinobates bombetes* wyklucie następuje po 16-24 dniach, a rozwój larwalny trwa około 110 dni przy karmieniu płatkami dla ryb i do 150 dni lub dłużej przy innym pokarmie. Gdy pojawią się przednie kończyny, obniża się poziom wody najwyżej do wysokości kijanki, żeby mała żaba łatwo wyszła na ląd.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode mierzą około 12 mm (wartość zapożyczona od *Andinobates bombetes*). Trzymaj je w małym, wilgotnym pojemniku z ręcznikiem papierowym lub liśćmi, kawałkiem kory i rośliną, zraszaj dwa razy dziennie i zadbaj o dobrą wymianę powietrza. Przez pierwsze kilka tygodni jedzą skoczogonki; potem mogą dostawać najmniejsze muszki owocowe. Oprószaj pokarm wapniem. Dopiero po kilku miesiącach można je przenieść do większego terrarium.

Zdrowie i częste błędy

Brak wiedzy o chorobach specyficznych dla tego gatunku. Typowe błędy w utrzymaniu małych drzewołazów z chłodnych lasów górskich to:

- Zbyt wysoka temperatura: zwierzęta siedzą apatycznie, słabo jedzą i stają się podatne na choroby skóry. Schłodź terrarium.
- Zbyt suche powietrze: skóra matowieje, a żaba chudnie. Zraszaj częściej i sprawdzaj podłoże.
- Stojące powietrze i zbyt mokre liście: pleśń i infekcje skóry. Zapewnij lekką wentylację.
- Chude zwierzęta, które przestają jeść, lub zwierzęta ze zmianami skórnymi: skontaktuj się z weterynarzem znającym się na płazach.

Gatunek jest zagrożony i występuje tylko na małym obszarze, dlatego nigdy nie wolno pozyskiwać zwierząt z natury.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.